

Katolická biblická federace
Sedmé plenární zasedání, Dar es Salaam, 24. června – 3. července 2008

Závěrečné prohlášení
Boží slovo – zdroj smíření, spravedlnosti a míru

I. Kontext sedmého plenárního zasedání

[1] „Pojeďme do Afriky,“ ozývalo se jednomyslně na konci šestého plenárního zasedání, které se konalo v Libanonu. Tehdy jsme stanovením regionu Afrika a Madagaskar za hlavní prioritu Katolické biblické federace pro období 2002 – 2008 jasně vyjádřili své přesvědčení o důležitosti afrického kontinentu pro přítomnost a budoucnost církve. Minulá zasedání se konala v Evropě (Vídeň 1972, Malta 1978), Asii (Bangalore 1984, Hong Kong 1996), Latinské Americe (Bogota 1990) a na Blízkém Východě (Bejrút 2002). Nyní nás naše cesta zavedla na africký kontinent, který se Božímu slovu otevírá s nesmírnou velkorysostí.

[2] V počtu 230 pozorovatelů a delegátů členských organizací Katolické biblické federace (KBF), která nyní působí ve 133 zemích světa, jsme se setkali ve městě Dar es Salaam. Zde nás provázela srdečná pohostinnost obyvatel Tanzanie a místní církve. Podporu celé církve vyjadřovalo poselství, které nám při této příležitosti poslal papež Benedikt XVI.

[3] Inspirováni hlavní pastorační starostí církve v Africe, která je vyjádřena tématem synodu o Africe v roce 2009, jsme se rozhodli soustředit na stejnou problematiku také během plenárního zasedání a vybrali jsme námět „Boží slovo – zdroj smíření, spravedlnosti a míru“. Toto téma je v dnešní době naléhavě důležité nejen pro obyvatele Afriky, ale pro celý svět. Naše setkání se uskutečnilo v roce zasvěceném svatému Pavlovi, a proto jsme čerpali inspiraci z jeho ujištění, že jsme Kristovými vyslanci, kteří mají hlásat smíření (srov. 2 Kor 5,19-20).

[4] V roce 2005 připravila Katolická biblická federace společně s Papežskou radou pro jednotu křesťanů mezinárodní biblický kongres v Římě. Takto jsme oslavili 40. výročí vyhlášení *Dei Verbum*. Po třech letech se naše zasedání uskutečňuje krátce před biskupským synodem na téma „Boží slovo v životě a poslání církve“. Tento synod jsme navrhovali již od třetího plenárního zasedání (Bangalore 1984), a proto doufáme, že naše zamyšlení může přispět k této významné události v životě církve a že synod nebude jen informativní událostí, ale bude mít konkrétní pastorační vliv a povede lidi k větší účasti na životě a poslání církve.

[5] S vírou v sílu a účinnost Božího slova, které vykoná, k čemu je posláno (srov. Iz 55,11), jsme se sešli, abychom se setkali s vtěleným Slovem, které nás jako jediné může přivést k smíření, spravedlnosti a míru. Vzájemné sdílení v přátelské atmosféře a setkání s lidmi v Tanzanii nás velmi obohatilo. Když jsme tedy mohli naslouchat Slovu a sdílet se o své zkušenosti s ním v každodenní *lectio divina*, když jsme mohli slavit Slovo v liturgii a zvláště v Eucharistii, rozjímat nad Slovem s pomocí vědeckého výzkumu i zkušeností a porozumění věřících z křesťanských komunit celého světa, chceme nyní nabídnout osobní odezvu svými slovy i činy.

II. Vnímání reality

[6] Chceme být věrní Bohu, který slyší úpění svého lidu (srov. Ex 3,7), a proto jsme se snažili zachytit realitu našich národů a vnímat světlo i stíny lidské existence, abychom rozpoznali znamení doby a mohli na ně odpovědět.

[7] Vnímáme pozitivní změny, které ve světě vidíme – jako například rostoucí propojenost mezi zeměmi, zvyšující se vnímavost k rozmanitosti kultur, boj za lidská práva a důstojnost všech lidských bytostí a zvláště těch lidí, kteří jsou chudí a na okraji společnosti, rostoucí zapojení do péče o neporušenost stvoření a touhu po spravedlnosti, smíření a míru.

[8] Nemůžeme však zavírat oči před stíny, které dopadají na životy mnoha lidí: spory a konflikty, násilí a nenávisť, zneužívání náboženství k propagaci fundamentalistických ideologií a terorismu, rozšiřující se propast mezi chudými a bohatými, utrpení milionů kvůli neskutečné chudobě, hladu a nemocem jako HIV/AIDS, četné bezpráví a zneužívání moci jako například korupce ve vládách, nekontrolovaný trh a obchod se zbraněmi a ničení životního prostředí. K tomu můžeme přidat další síly, které ponižují život – konzum, hedonismus a relativismus, negativní vliv médií a rozpad rodinného života. Kvůli celosvětovému terorismu se strach z ostatních šíří a stupňuje. Znepokojuje nás bolestná situace křesťanů na Blízkém Východě a obzvláště ve Svaté zemi, kde prochází utrpením mnoho sester a bratrů.

[9] Z mnoha pozitivních změn v naší církvi bychom rádi zvláště zdůraznili rostoucí lásku k Božímu slovu, která vede k tomu, že církev více šíří evangelium a více působí misijně. S vděčností pozorujeme skutečný hlad po Božím slově u obyčejných lidí a u mladých v mnoha regionech, rozšířený zvyk společné četby Bible a rozmanitost pohledů a přístupů v setkávání s Božím slovem. Rádi bychom také zmínili obnovené uznávání hodnoty Bible v liturgii, při katechetických, exegetických a teologických studiích. Na mnoha místech dochází k novému objevování starodávné praxe *lectio divina*. Společenství buduje používání metod, které při četbě Bible v atmosféře modlitby dbají na kontext.

[10] Nicméně existují i země, v nichž už Bible není považovaná za zdroj života a kde je oživení pastorace Biblí obtížné a únavné. Díváme-li se na celou církev, uvědomujeme si, že stále existuje mnoho překážek, které brání tomu, aby se Boží slovo stalo drahocným centrem pastoračních aktivit církve: nigramotnost a chudoba, fundamentalismus a klerikální mentalita (kněží, biskupů ale i laiků), projevující se nedostatkem zájmu při podporování četby Bible, a stále převažující propast mezi exegezí a pastorační prací, která ztěžuje prostý přístup k Písmu svatému. Odsuzujeme paradoxní situaci, kdy hlad věřících po Božím slově nedostává vždy příslušnou odpověď v kázání kněží i laických služebníků Slova, a to kvůli nedostatkům v přípravě jak pastorační, tak i akademické.

II. Posuzování reality ve světle Božího slova

[11] Následovali jsme příklad prvního afrického křesťana, jak je popsán ve Skutcích apoštolů (8,26-39). Pozornou četbou Písma svatého a dialogem s jiným člověkem, který se pro něho stal Kristovým vyslancem, si Etiopan uvědomil přítomnost vtěleného Slova jak v Písmu, tak i ve svém životě. Naše společná rozjímání, sdílení a modlitby byly inspirovány biblickými texty Iz 55 a Mt 5 - 7.

[12] Při četbě Iz 55,1-13 v atmosféře modlitby a při rozjímání nad tímto textem jsme objevili obraz soucitného Boha, který nás zve na hostinu lásky. Přejímá iniciativu při smíření mezi ním a jeho lidem. Tvůrčí, dynamická a posvěcující síla jeho slova dokáže obnovit a proměnit

to, co je zničené a zlomené. Obnovení smlouvy mezi Bohem a jeho lidem vede k smíření národů a k míru.

[13] Podobně jako v Izaiášově době nám Bůh i dnes nabízí dar svého Slova, které je zdrojem smíření, spravedlnosti a míru. Volá nás k radikální proměně našeho srdce na všech úrovních, k poslušnému navrácení k němu, aby usmíření s ostatními bylo možné. Náš svět, který touží po míru a spravedlnosti, může být proměněn silným a účinným Božím slovem. Boží slovo může uzdravit rány nenávisti a nespravedlnosti a vést k novému životu. V denním setkávání s Božím slovem můžeme zakusit jeho úžasnou sílu, která nás povolává k aktivní angažovanosti ve věcech spravedlnosti a míru.

[14] Rozjímali jsme také nad blahoslavenstvími (Mt 5,1-12), úvodem ke Kázání na hoře, které církevní Otcové považovali za shrnutí celého evangelia. Vedeni poselstvím blahoslavenství tak, jak jsou zakotvena v tradici církve, ve vědeckých výzkumech i ve sdílení malých společenství z různých zemí, objevili jsme znovu mocnou Kristovu výzvu, abychom změnili své hodnoty. Blahoslavenství odrážejí hodnoty ztělesněné v Božím království, které Ježíš Kristus hlásal a zpřítomnil svým životem, smrtí a zmrtvýchvstáním. Vyjadřují Boží upřednostnění chudých, což je obrovským kontrastem k našemu globalizovanému světu, který je poznamenán uctíváním peněz, moci, požitků a vědomostí. Ovšem chudí, trpící a ti, kdo hladovějí po spravedlnosti, jsou blahoslavení ne kvůli svému současnému stavu, ale spíše díky posilujícímu slibu Království. Tento slib od nás požaduje otevřenost srdce a myslí a šlechetnou odpověď. Nový svět, kterému by vládla spravedlnost a mír, je možný pouze tehdy, pokud my, Kristovi žáci, budeme proměněni silou jeho slova a budeme usilovat o uskutečnění jeho království.

[15] Proces usmíření bude možný jen v případě, že církve vstřebá zásadní postoje ztělesněné v blahoslavenstvích. Ti, kteří žijí v duchu blahoslavenství, jsou Božími spolupracovníky ve snaze o dosažení smíření, spravedlnosti a míru. Musí si uvědomit, že není možné utéci před Kristovým křížem (srov. Mt 5,9). Svědectví nových mučedníků naší současnosti - biskupa Oscara Romera z El Salvadoru a trapistických mnichů z Alžírsko - nám jasně ukazuje, že tuto výzvu nemůžeme chápat jen v rovině duchovní. Pouze církve, která si nevybírá prostornou a širokou cestu, aby se vyhnula konfliktům, může být solí země a světlem světa. (srov. Mt 7,13-14, 5,13-16).

IV. Naše odpověď na výzvy této doby

[16] Voláme po obnově užívání Bible jako podpory smíření, spravedlnosti a míru. Tváří v tvář Božímu slovu nemůžeme než odsoudit zlo, které vyvolává násilí a nespravedlnost v našem světě. Zavazujeme se vytvářet spravedlivý a pokojný svět. a zveme také ostatní, aby se připojili k tomuto úsilí.

[17] Úkolem Katolické biblické federace je biblická pastorační služba, která oživením, jež vychází z Bible, poskytuje církvi duchovní stravu tak, aby se Boží slovo mohlo stát duší pastoračního života církve. Při příležitosti sedmého plenárního zasedání obnovují členové Katolické biblické federace svůj závazek vůči tomuto úkolu. Naše úvahy během těchto dní jasně poukázaly na to, že biblická spiritualita není v žádném případě jen duchovní, ale zahrnuje lidský život ve všech jeho aspektech.

Těšíme se na nadcházející synod biskupů na téma „Boží slovo v životě a poslání církve“ a podporujeme je modlitbou a doporučeními těm členům zasedání, kteří se budou na

diskusích synodu podílet. Chceme sloužit církvi při uskutečňování rozhodnutí a doporučení, která ze synodu vzejdou a budou vyjádřena v apoštolské adhortaci, která bude následně uveřejněna.

[18] Priority pro naši práci v letech 2008 – 2014

Uvážíme-li výzvy, s nimiž jsme se setkali během tohoto zasedání, a také potřeby Katolické biblické federace a jejích členů, plenární zasedání definuje následující obecné priority pro příštích šest let:

- **Biblické oživení veškerého života církve**, aby veškerá pastorační služba byla inspirována a oživována Božím slovem.
- **Podpora biblické formace všech lidí šířících evangelium:** laiků, zvláště pak katechetů, zasvěcených osob, kněží a biskupů – poskytnutím hlubší znalosti Písma, radostného obrácení vůči Slovu, biblické spirituality se schopností rozvíjet tvořivé metody a dovednosti pro biblickou pastorační službu. Taková průprava musí být součástí formačních programů teologických fakult a formačních institucí.
- **Podpora tvořivé lectio divina, která dbá na kontext** a která může usnadnit větší soulad mezi vírou a životem a povede k proměně společnosti.
- **Ožívování základních církevních komunit a jiných malých křesťanských společenství**, aby se opravdově zaměřovala na četbu Bible. To předpokládá podporu vedení laiků, prohloubení víry v rodinách a kladení důrazu na zvláštní hermeneutické perspektivy (např. perspektivu žen, mužů, dětí, mládeže, původních obyvatel a etnických skupin přistěhovalců).
- **Podpora oživení vycházejícího z Bible mezi dětmi, mládeží a vysokoškolskými studenty**, aby skrze Boží slovo našli opravdovou cestu k životu v plnosti.
- **Tvořivý a inovační způsob používání elektronických a digitálních médií** pro přenos a šíření biblického poselství.
- **Zesílení našich snah o ekumenický, mezináboženský a mezikulturní dialog a dialog se všemi lidmi dobré vůle s cílem smíření, spravedlnosti a míru.**
- Podpora **biblické pastorační služby** v Asii se **zvláštním zaměřením na Čínu** jako prioritu KBF v období 2008 – 2014, a to jako odpověď na žádosti přicházející z Asie.

[19] Pro uskutečnění těchto priorit na různých úrovních KBF dává plenární zasedání tato doporučení:

- Navrhovat plány a metody oživení pastorace Biblí, aby byla zajištěna přítomnost Slova ve všech pastoračních oblastech a pro lepší uskutečňování evangelizačního poslání církve. Členové KBF by měli podporovat začlenění předmětu „biblická pastorační služba“ do formačních programů kněží, zasvěcených osob a laiků.
- Ustanovení zvláštních komisí pro biblickou pastorační službu v diecézích a biskupských konferencích, kde tyto komise nejsou dosud prioritou.
- Podpora biblické formace, biblické spirituality a ekumenického závazku na biblických základech.
- Zajištění úzkého vztahu mezi Božím slovem, pastorační službou a sociálními závazky.
- Hledání nových forem biblické pastorační služby zvláště v těch zemích a velkých městech, která jsou silně poznamenána postmoderním životním stylem, charakterizovaným konzumem, ztrátou hodnot a rozpadem rodinného života.
- Organizace dnů smíření, které podporují modlitbu, zamyšlení, odevzdání se a čtení Bible z pastoračního, sociálního, kulturního, ekologického a ekumenického hlediska a příprava nejrůznějších materiálů, které se vztahují k tématům smíření, spravedlnosti a míru.

- Posílení spolupráce na regionální a subregionální úrovni pro hlubší rozvoj komunikačních sítí, výměnu informací a vzájemné pomoci s využitím elektronických a digitálních médií.
- Pokračování v dialogu mezi Katolickou biblickou federací a Spojenými biblickými společnostmi (UBS), aby se Boží slovo šířilo a dostávalo k mnoha lidem.

[20] Uvědomujeme si, že „nestaví-li dům Hospodin, nadarmo se namáhají stavitelé“ (Ž 127,1). Zavazujeme se, že se budeme modlit a pracovat pro věc smíření, spravedlnosti a míru. Uvědomujeme si, že jsme závislí na milosti Ducha svatého, který nás posiluje v plnění tohoto naléhavého úkolu naší doby. Ve šlépějích emauzských učedníků, kteří se setkali se vzkříšeným Pánem ve sdílení Slova a při lámání chleba, jsme přesvědčeni, že celá církev musí být stále živena „chlebem života Božího slova a Kristova těla“ (DV 21) a budeme se snažit přispět k těmto snahám naší biblicko-pastorační službou.

Přeložila Mgr. Terezie Lipová

Původní text je dostupný na www.c-b-f.org